

Utveckling av styr- och servicenätverken för krävande särskilt stöd 2018–2020 (VIP-nätverk)

BAKGRUND

Undervisnings- och kulturministeriet tillsatte den 12 mars 2015 Utvecklingsgruppen för krävande särskilt stöd med tillhörande sektioner. Gruppens slutrapport (<http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/80629>) innehåller 12 utvecklingsförslag, varav ett är bildandet av VIP-nätverket:

Enheter för sjukhusundervisning, Elmeri-skolor, statens skolhemsskolor, kommunala specialskolor, Centret Valteri för lärande och kompetens samt universitetsbaserade och övriga forsknings- och utbildningsenheter inom specialpedagogik utgör regionala samarbetsnätverk, som benämns VIP-nätverk. Nätverket utgörs av fem samarbetsområden som dras upp i enlighet med vårdreformen. Utifrån dessa nätverk tas fram styr- och utvecklingsnätverk för krävande särskilt stöd.

Enligt utvecklingsgruppens beräkningar och bedömningar behöver varje år uppskattningsvis cirka 10 000 barn och unga krävande särskilt stöd för sin inläring och skolgång. En del av eleverna studerar inom sjukhusundervisning, på Elmeri-skolor, i kommunala eller privata specialskolor eller i Valteri center för lärande och kompetens skolor. Andra studerar i skolor på statliga eller privata skolhem. Antalet elever inom sjukhusundervisningen och skolorna på skolhemmen varierar så gott som dagligen. Elever som behöver krävande särskilt stöd studerar också i så kallade skolor inom den allmänna undervisningen, antingen i vanliga undervisningsgrupper, delvis integrerade i en specialgrupp eller enbart i specialgrupper.

Målet med VIP-verksamheten är att uppdatera, utveckla och etablera organiseringen av samarbetet mellan anordnare av utbildning för dem som behöver krävande särskilt stöd. Utgångspunkten för verksamheten är att skapa och utveckla undervisningsstrukturer, verksamhetsformer och -metoder för småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen, den grundläggande utbildningen och påbyggnadsundervisningen som garanterar ett kontinuerligt stöd av hög kvalitet och i rätt tid till elever i ett så tidigt stadium som möjligt. Fokus i verksamheten ligger på förebyggande arbete.

Nätverken har till uppgift att utveckla det krävande särskilda stödet, ge stöd till kommunala och privata skolor samt praktikskolor på universitet som anordnar undervisning i deras region och vägleda dem i frågor som har med krävande särskilt stöd att göra och ge enskilda lärare rådgivning i planering, genomförande och utvärdering av krävande särskilt stöd. Nätverket har till uppgift att även anordna fortbildning.

Elmeri-skolor

Elmeri-skolor är specialskolor som tidigare har varit eller fortfarande är skolor som drivs inom ramen för specialomsorgen och som ligger i anslutning till specialvårdstjänster/social- och sjukvårdsdistrikt eller fysiskt nära dessa tjänster. Det finns tio Elmeri-skolor och de som anordnar undervisningen på dessa kan vara aktörer inom specialomsorgen, samkommuner eller kommuner för sjukvårdstjänster och socialservice. I skolorna bedrivs det huvudsakligen grundläggande undervisning. En del av skolorna erbjuder också förskoleundervisning, påbyggnadsundervisning och kortvarig undervisning för elever som genomgår intervall-/undersöknings- eller habiliteringsperioder.

Mer information: Sanna Mutikainen, rektor, Honkalampi-keskuksen koulu, 013 330 5054

Valteri center för lärande och kompetens/Valteri-skola

Valteri är ett riksomfattande center för lärande och kompetens som lyder under Utbildningsstyrelsen. Valteri arbetar för att förverkliga närskoleprincipen genom att tillhandahålla tjänster för behov inom allmänt, intensifierat och särskilt stöd. Valteri har sex verksamhetsställen på olika håll i Finland och anordnar handledningsbesök och stödperioder, utvärderingar, rehabilitering, neuropsykiatrisk träning, fortbildning och arbetshandledning av personal samt producerar publikationer och studiematerial.

<https://www.valteri.fi/>

Mer information: Anne Vierelä, ledande rektor, 0295 294774

Sjukhusundervisningsnätverk

Sjukhusundervisning anordnas inom barn- och ungdomspsykiatri, neurologi, foniatri eller somatiska undersökningar eller för elever som genomgår behandling. Sjukhusundervisning är undervisning som anordnas av kommunerna. Det finns sammanlagt 25 undervisningsenheter på olika platser i Finland. Inom sjukhusundervisningen betonas förutom pedagogik och undervisning pedagogisk rehabilitering och samarbetet mellan alla instanser som undervisar, fostrar eller vårdar eleverna, skolkonsultationer och styrning. I undervisningen betonas undervisningen som en del av den pedagogiska rehabiliteringen, undervisning som upprätthåller skolgången samt utvärdering av förmågan att ta till sig undervisning och klara skolgången.

<http://www.sairaalaopetus.net/>

Mer information: Niina Ekqvist, skolföreståndare, Kiinamyllyn koulu, 044 907 4681

Statliga skolhem

Statliga skolhem är nationella tjänsteproducenter inom den grundläggande utbildningen av krävande vård utom hemmet och krävande särskilt stöd. När det gäller Institutet för hälsa och välfärd samt grundläggande utbildning som anordnas på skolhem ansvarar Utbildningsstyrelsen för resultatstyrningen av skolhemsverksamheten.

Skolhemmen är specialiserade på att producera tjänster där vård utom hemmet och specialundervisning utgör en rehabiliterande helhet. Det finns fem skolhem på olika platser i Finland.

<http://www.valtionkoulukodit.fi/index.html>

Mer information: Tiina Korpela-Liimatainen, ledande rektor, 0295 244101